

KEVITERV AKVA

MÉRNÖKI VÁLLALKOZÁSI KFT.

SZOLNOK -BAJA -BUDAPEST

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve
LOCAL AGENDA 21.

2014. november

Készítette:

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
megbízásából a

Keviterv Akva Mérnöki Vállalkozási Kft.

Cím: 5000 – Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4.; Pf.: 99; Tel. 56/378-201; Fax: 56/378-206; E-mail: keviterv@kevitervakva.hu

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT.

Tartalomjegyzék

1.	
Bevezető.....	2
2. Környezeti és környezetvédelmi helyzetkép.....	7
2.1. A környezeti elemek állapota	7
2.1.1. Levegő, zajkibocsátás	7
2.1.2. Vizek	8
2.1.2.1. Felszíni és felszín alatti vizek	8
2.1.3. Szennyvizek kezelése és elvezetése	9
2.1.4. Talaj	10
2.1.5. Természetvédelem	12
2.2. Település és épített környezet	13
2.2.1. Infrastruktúra	13
2.2.2. Köztisztaság, hulladékkezelés	14
2.2.3. Épített környezet	14
2.2.4. Gazdasági-társadalmi, szociális helyzet bemutatása	15
2.2.5. A lakosság tudatformálása	16
3. Fenntarthatósági tervek és célok	17
3.1. A települési környezet tisztasága.....	17
3.1.2. Levegőtisztaság védelem	18
3.2. Ivóvízellátás	19
3.3. Energiagazdálkodás	20
3.4. Zöldterület-gazdálkodás.....	20
3.5. Természeti és építészeti értékek védelme	21
3.6. Helyi közlekedésszervezés	22
3.7. Az épített környezet védelme	22
4. A célok eléréséhez szükséges intézkedési program	23
4.1. Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok	23
4.2. Településüzemeltetési feladatok	23
4.3. Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok	23
4.4. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok, és elmúlt időszak beruházásai	24

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2012.
KEVITERV AKVA KFT.

1. Bevezető

Az EU környezetpolitikája

Az EK Környezeti Politikáját a Tagállamok Állam- és Kormányfői által az 1972- es Párizsi Csúcskonferencián kiadott Nyilatkozata indította el, amely hangsúlyozta, hogy a gazdasági növekedés nem öncélú, annak az életminőség és az életszínvonal javítását kell eredményeznie. Következésképpen, az európai eszméhez illően különös figyelmet kell szentelni a kézzel nem fogható értékeknek és a környezet védelmének, oly módon, hogy a haladás valóban az emberiség szolgálatába állítható legyen. Az Állam-és Kormányfők felhívására a Bizottság kidolgozta a Közösség első Környezeti Akcióprogramjának tervezetét, amelyet a Tanács és a Tagállamok kormányainak képviselői 1973-ban fogadtak el. Az Akcióprogram fogalmazta meg a Közösség Környezeti Politikájának céljait és alapelveit, s határozta meg a Közösségi szintű tevékenység területeit. Az itt megfogalmazott célok és alapelvek ma is érvényesek, a Közösség Környezeti Politikájának fejlődése során azonban elmélyültek és kibővültek, s közülük a legfontosabbak a Római Szerződés módosítása során a Közösség alapokmányának is részeivé váltak.

A Környezeti Akcióprogramok a Közösség Környezeti Politikájának keretét adják, a Közösség környezeti tevékenységének a Római Szerződés 1987-es módosításáig (Egységes Európai Okmány) kizárólagos bázisául szolgáltak.

A közös cselekvés hatékonyságának növelése érdekében 2002-ben elfogadták a 6. Környezetvédelmi Akcióprogramot. Ez kijelölte az EU prioritásait a 2012-ig tartó időszakra, és négy olyan területet azonosított, ahol sürgős cselekvésre van szükség (az éghajlatváltozás, a természet és a biodiverzitás, a környezet és az egészség, valamint a természeti erőforrások és hulladékok kezelése).

Az Akcióprogramban megfogalmazott alapelvek a Tagállamok Környezetvédelmi Miniszterei által kidolgozott általános alapelvekre épültek, így tükrözték a nemzeti környezeti politikai preferenciákat, s a közös politika alapelveiben való megegyezést.

Alapelvek:

- Magas szintű környezetvédelem elve
- Elővigyázatosság elve
- Megelőzés elve
- A „szennyező fizet” elv
- Integrálás alapelve
- Partnerség elve
- A fenntartható fejlődés elve

A 2001-2012 közötti időszak környezetvédelmi politikáját és megvalósítandó céljait a hatodik cselekvési program határozta meg. Kiemelt területei:

- éghajlatváltozás: az éghajlati változásokat kiváltó okok csökkentése (új energiaforrások arányának növelése)
- természeti és biológiai sokféleség megőrzése

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 3

- környezet-, és egészségvédelem: az egészséget fenyegető hatások elleni küzdelem, a veszélyekről való tájékoztatás (vegyszerek használata, élelmiszerbiztonság, járványok kitörése)
- fenntartható erőforrás-használat és hulladékgyűjtés: természeti erőforrások felelősségteljes kezelése
Közreműködés az Európai Unió környezetpolitikájának fejlesztésében és végrehajtásában

A Program tervezésének és megvalósításának szerves részét képezik az EU tagságból adódó kötelezettségek: érvényesíteni kell a közösségi környezetpolitikát a vonatkozó szabályozások átvételével, a hazai jogrendszerbe való illesztésével és végrehajtásával, a hazai sajátosságok, nemzeti érdekek szem előtt tartásával részt kell venni az új közösségi programok, jogi eszközök kidolgozásában, továbbá tevékenyen részt kell vállalni a nemzetközi környezetügyi együttműködés keretében az EU szerepének, álláspontjának alakításában. A közösségi környezetpolitika keretét jelenleg a 2012-ig szóló hatodik környezetvédelmi Akcióprogram adja, amely fokozatosan kiegészült előre meghatározott témakörökben tematikus programokkal, illetve esetenként szabályozási eszközökkel is. Az Akcióprogramhoz kapcsolódva számos közösségi terv (pl. Európai Éghajlatváltozási Program, EU Biológiai Sokféleség Akcióterve, Környezettudományi Cselekvési Terv) tartalmaz további fontos javaslatokat és konkrét feladatokat.

A harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozása a hatályos közösségi programok és környezetvédelmi szabályozás figyelembevételével történt, átfogó intézkedései és tematikus akcióprogramjai tartalmazzák az azokból adódó tagállami feladatokat.

Cselekvési irányok, alapvető feladatok:

Az elkövetkező időszakban számos hazai szempontból is kiemelt jelentőségű átfogó közösségi stratégia, szabályozási eszköz terén várható előrelépés, amely egyrészt befolyásolja a hazai környezetpolitika alakulását, másrészt a Program időszakában végrehajtandó feladatokat eredményez.

A környezetügy számára is kiemelkedő jelentősége volt annak, hogy a 2010 januárjában kezdődő másfél éves időszakban a spanyol belga magyar elnökség veszi át az Európai Közösség irányítását. Magyarország kiemelt érdeke az érintett tagállamokkal együttműködve egy magas színvonalú, tartalmas környezetvédelmi elnökségi program kialakítása, amely a későbbiekben is lehetőséget biztosít a környezetvédelmi szempontok még hatékonyabb és eredményesebb képviselésére. Mindezek figyelembevételével e téren a legfontosabb cselekvési irányok, alapvető feladatok a következők.

96/2009. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadott 2009-2014 közötti időszakra szóló (III.) Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP III.) fő környezeti célkitűzések az alábbiak:

- A település levegőterheltségének a csökkentése, a parlagfű elleni hatékony védelem szervezeti kereteinek fejlesztése.
- A környezeti zaj- és rezgésterhelés mértékének, az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatásának, egészségkárosító kockázatának csökkentése.
- A bel- és csapadékvízrel való gazdálkodás fejlesztése, a belvizek okozta károk megelőzésének elősegítése.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 4

- Összefüggő, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása, ökológiai és használati értékének növelése, fenntartása.
- A keletkező hulladékmennyiség csökkentése, a hasznosítási arány növelése, a szelektív hulladékgyűjtési rendszer fejlesztése.
- Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása a helyi megújuló energiaforrások felhasználásának növelése.
- Környezetkímélőbb települési közlekedési rendszerek kialakítása és fenntartása (gyalogos és kerékpáros közlekedés elősegítése, fejlesztése, a közösségi közlekedésformák fejlesztése).
- Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás fejlesztése.
- A településrendezési terv és minden egyéb természeti környezetet érintő tervek környezet-szempontú összehangolása.

A Víz Keretirányelvre vonatkozóan 2009-ben, kilenc évvel a keretirányelv hatálybalépése után, gazdálkodási terveket dolgoztak ki az egyes vízgyűjtő kerületekre, figyelembe véve az elvégzett elemzések és tanulmányok eredményeit. Ezek a tervek a 2009–2015 közötti időszakra vonatkoznak. 2015-ben, majd ezután hatévente felül fogják őket vizsgálni.

A gazdálkodási terveket végrehajtását követően a következőket célozzák meg:

- a felszíni víztestek állapota romlásának megakadályozása, javítása, helyreállítása, a felszíni víztestek jó kémiai és ökológiai állapotának elérése legkésőbb 2015 végére, és a veszélyes anyagok kibocsátása miatti szennyezés csökkentése;
- a felszín alatti vizek állapotának védelme, javítása, helyreállítása, szennyezésük, romlásuk megakadályozása, valamint a vízkivétel és megújulás közötti egyensúly biztosítása;
- a védett területek megőrzése.

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek kiegészíthetők a részvízgyűjtőkre, ágazatokra vagy víztípusra vonatkozó részletesebb programokkal vagy gazdálkodási tervekkel.

A víztestek állapotának időszakos leromlása nem jelenti a keretirányelv megszegését, ha ez kivételes körülmények és előre nem látható baleset vagy vis maior következménye.

A tagállamok ösztönzik az összes érdekelt fél bevonását a keretirányelv végrehajtásába, különösen a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe. A gazdálkodási tervek projektjeit nyilvánosan közzé kell tenni legalább 6 hónapon keresztül.

2010-től a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a vízarázási politika a fogyasztókat a vízkészletek hatékony felhasználására ösztönözze, és hogy a különböző gazdasági ágazatok hozzájáruljanak a vízszolgáltatás költségeinek megtérüléséhez, beleértve a környezetvédelmi és forrás felhasználási költségeket.

A tagállamoknak hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókhoz idomuló rendszert kell kidolgozniuk a keretirányelv megszegése esetére.

A Fenntartható fejlődés

A fenntartható fejlődés: az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A klímaváltozás kockázata két módon jut érvényre: egyfelől visszafordíthatatlan vagy csak igen nagy erőfeszítésekkel korrigálható veszteségeket okoz (emberi egészségkárosodás/többlethalalozás, pótolhatatlan biodiverzitás csökkenése, módosuló hidrológiai ciklus stb.), másfelől tekintélyes anyagi erőforrásokat (védekező, helyreállító tevékenységek növekvő ráfordításai) von el a további fejlődéstől-fejlesztésektől. Ezért a növekvő klímaváltozás korunk egyik legfenyegetőbb, ún. fenntarthatatlan folyamata. A klímaváltozás elleni védekezés, valamint az ahhoz történő kényszerű alkalmazkodás egyik leghatékonyabb rendezőelve a manapság világszerte és hazánkban is egyre nagyobb figyelmet keltő fenntartható fejlődés (a továbbiakban: FF) gyakorlata.

A fenntartható fejlődés, olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével - a FF fogalmában tehát a gazdasági, társadalmi fejlődést egységben kell értelmezni az ökológiai fenntarthatósággal (Szlávik 2004). Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervező-stratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulataként”. Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt.

1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 6

Ezzel a modellel - általános „receptúrával” - a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „Local Agenda 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek együttműködésével javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A fenntartható fejlődés környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Terv keretében benyújtott pályázatnál. Az Európa Terv projektjeinek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A Fenntartható fejlődés reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így „versenyelőnyt” jelent a pályázat elbírálása során.

A bemutatott elvek alapján Hunyadfalva Község Önkormányzata elkészítette a Környezeti Fenntarthatósági Tervét (Local Agenda 21.), azért hogy települési szinten hozzájáruljon a természeti és épített környezet védelméhez, a környezeti erőforrások fenntartásához, és hogy a helyi programokat dolgozza ki, illetve az ezzel kapcsolatos tennivalókat fogalmazzon meg, a helyi problémákra alapozva. Jelen tervdokumentációban megfogalmazásra kerülnek a távlati és stratégiai célkitűzések, melyeket a település vezetősége pénzügyi helyzetüktől függően igyekszik megvalósítani.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 7

2. Környezeti és környezetvédelmi helyzetkép

A program megalapozásához szükséges a környezeti állapot felmérése, a kialakult helyzet értékelése a problémák azonosításához és jellegük, súlyosságuk, megoldási lehetőségeik megítéléséhez.

Meg kell vizsgálni, hogy a község általános rendezési terve tartalmaz-e környezetvédelmi munkarészeket. Ezek, valamint a környezetminőségi adatok, fejlesztésekkel összefüggő információk jó háttérrel szolgálnak a helyzetértékeléshez, a megoldást igénylő problémák azonosításához. A település nem rendelkezik Környezetvédelmi Programmal. Jelen tervdokumentáció felülvizsgálat két évente szükséges.

2.1. A környezeti elemek állapota

2.1.1. Levegő, zajkibocsátás

Magyarország levegőminőségi helyzete – az utóbbi évtizedekben, a nagy mennyiségben kibocsátott „hagyományos” légszennyező anyagok emissziójának csökkenése ellenére – sok területen még mindig nem kielégítő. Általánosságban elmondható, hogy levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mező- és erdőgazdálkodás, a szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg.

A 4/2002. (X. 7.) sz. KvVM rendeletet a „Légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről” 1. sz. melléklet 10. pontja és a 2. sz. mellékletben foglaltak alapján Hunyadfalva az alábbi légszennyezettségi zóna kategóriába tartozik, ahol

- a kén-dioxid: F,
- a nitrogén-dioxid F,
- a szén-monoxid F,
- a szilárd (PM10) E,
- a benzol F,

zónacsoportba tartozást jelent.

Az A-tól F-ig javuló minősítést jelző besorolás szerint a térség országos és nemzetközi (EU) viszonylatban a kevésbé szennyezettek közé tartozik. Az F kategória, olyan terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg, az E csoport esetében pedig a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

A nyári félévben esetenként a levegő portartalma megemelkedhet. A helyzet javítását az utak további burkolása és a fásítás-parkosítás eredményezheti. A parlagon hagyott területeken a gyomnövények pollenjeivel szennyezheti a levegőt.

A településen nyilvántartott légszennyező telephely nem található. Káros légszennyező anyag kibocsátás, ennek okán ipari és más nagyüzemi tevékenységből nem származik.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 8

A község területén számottevő belterületi állattartás nincs, így nem okoz különösebb problémát az állattartásból eredő bűz hatás. Az állattartásról szóló előírásokat „a közösségi együttélés alapvető szabályairól” szóló 11/2013. (IV.30.) számú önkormányzati rendelet szabályozza.

Közlekedés hatása a levegőminőségére, illetve zajhatás bemutatása:

Hunyadfalván a közlekedésből származó légszennyezés, valamint az ez által okozott zaj-, és rezgésterhelés a kis forgalom miatt nem számottevő. Problémát jelenthet a gépjárművek által felvert por és ennek hatásai. A mezőgazdasági járművek mozgása tavasztól őszig jellemző. Tömegközlekedési eszközként távolsági buszjáratok közlekednek.

További hatások a levegőminőségére:

Problémát okoz a fűtésből eredő szennyezés. A településen több ingatlan tulajdonos visszaállt a szén és fatüzelés használatára, tekintettel arra, hogy a gáz és villanyáram ára lényegesen megemelkedett, mely légszennyező forrást jelent.

A biológiai eredetű légszennyezők közül legjelentősebb a parlagfű allergizáló hatása, minden évben gondoskodni kell a szervezett és hatékony irtásukról.

Zajkibocsátás okozta hatás:

A lakosság körében negatív hatással jelentkezik a zaj és a rezgés okozta hatás, mely határértéket nem meghaladó mértékben is különböző pszichés zavarokhoz vezethet. A településen található üzemi létesítményekből, vendéglátóhelyekből, illetve közlekedésből eredő zajkibocsátás a határértéket nem haladja meg. A szórakozásból származó zaj meghatározó forrása a vendéglátó egységek működéséből származhat, esetenként panasz előfordult.

2.1.2. Vizek

2.1.2.1. Felszíni és felszín alatti vizek

Felszíni vizek

Hunyadfalva a Tisza jobb partján található település. Természetes vízfolyása a Tisza folyó. A Község a Szolnoki kistérséghez tartozik. A település területe a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság illetékességi területe.

A település közepesen belvízveszélyes öblözetben helyezkedik el. A csapadékvíz nagyrészt nyílt rendszerű csatornahálózat (6 km) vezeti el. Belvízprobléma 2000-2008 közötti időszakban volt a községben (a Kossuth, Rákóczi, Hunyadi utcáknál, amely település 30%-át jelenti). A rendszer felújításra és bővítésre szorul. A község területén összegyűlt csapadékvíz befogadója a Dobai-főcsatorna.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 9

Felszín alatti vizek:

A talajvíz mélysége Szolnoktól É-ra a Dobai-főcsatorna mellett még 2 m sincs. Tágabb körzetében 2-4 m. Szolnoktól D-re és a bal parton 4-6 m az átlagos mélység. A rétegvizek mennyisége tekintetében is választóvonal Szolnok térsége. É-on 1 l/s.km² alatt, D-en e felett van a mennyisége. Ebből következik, hogy a sekélyebb és kisebb vízhozamú kutak is az É-i tájrészen találhatóak, míg D-en a mélységek is meghaladják a 200 m-t és a vízhozamok is megközelítik a 200 l/p-et átlagban. É-on nagy a vastartalom is. A kistáj nagy geotermikus gradiens értéke miatt sok a termálvízű kút. Így Besenyszögön 60oC, Kőteleken 62oC, Szolnokon több 60oC feletti (fürdőé egyben gyógyvíz is) hévízű kút található, amelyek különböző célú hasznosítást szolgálnak.

2.1.3. Szennyvizek kezelése és elvezetése

1996-ben épült ki a településen a szennyvízhálózat. Így a legtöbb belterületi ingatlan esetében biztosított a szennyvízhálózatra való rácsatlakozás lehetősége. A település szennyvízhálózata 6 km vezetékből áll. A településen keletkező szennyvíz mennyisége napi szinten ~2-6 m³.

A település található a Hunyadfalvi Regionális Szennyvíztisztító Telep, ahova kezelik a szennyvizet. A telep melynek üzemeltetője 2013. június 1-től a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

Hunyadfalvi Regionális Szennyvíztisztító Önkormányzati Társulás, melynek tagja az önkormányzat, az „Új Magyarország Fejlesztési Terven” belül a „Hunyadfalvai agglomeráció szennyvízelvezetése és tisztítása” címen pályázatot nyújtott be a (KEOP-2010-1.2.0/B kódszám) „Szennyvízelvezetése és tisztítás” című pályázatra. A szennyvízelvezetési

és -tisztítási beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 29/2013. (II. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 84/2014. (III. 14.) Korm. rendelet alapján támogatási döntést kapott a Hunyadfalvi Regionális Szennyvíztisztító Önkormányzati Társulás, mint projektgazda (KEOP-1.2.0/b/10-2010-0052 számú projekt), a projektben Hunyadfalván kívül további négy település szerepel Nagykörű, Kőtelek, Tizzasüly és Csataszög. A beruházás folyamatban van. A projekt végrehajtása település legfontosabb feladatai közé tartozik.

Azoknál a lakásoknál, amelyek nem, vagy nem tudtak rá csatlakozni a szennyvízhálózatra, a szennyvízelhelyezés derítógödörbe történik. Ezeket a szociális jellegű szennyvizeket szikkasztják, gyűjtik és szippantó kocsival a Hunyadfalvi Regionális szennyvíztisztító telepre szállítják. A csatornázatlan területen a folyékony hulladékok szakszerűtlen szikkasztása szennyezheti a felszín alatti vizeket, és közegészségügyi problémákat okozhat.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 10

2.1.4. Talaj

Hunyadfalva települése tájegységek szempontjából a Szolnoki-ártér kistáj területén helyezkedik el. A kistáj Jász-Nagykun-Szolnok megye területén helyezkedik el. Területe 700 m² (a középtáj: Közép-Tisza Vidék 9,6 %-a, a nagytáj: Alföld 1,4 %-a).

Domborzati adatok

A kistáj 85 és 91 m közötti tszf-i magasságú tökéletes síkság. A felszín rendkívül kis átlagos relatív reliefű (1 m/km²), Szolnoktól Ny-ra kissé élénkebb. A domborzat 70 %-a az ártéri szintű síkság orográfiai domborzattípusába sorolható, Szolnoktól Ny-ra a lösszel fedett hordalékkúp-síkság enyhén hullámos, a központi részen pedig gyakoriak a rossz lefolyású elzárt medencék. A kistáj domborzati képét és morfológiai formáit a futásirányát sokat változó Tisza és Zagyva határozta meg. A felszínt elhagyott folyómedrek, morotvák rendkívül gazdag hálózata borítja.

Földtani adottságok

A pannón után rendkívül dinamikusan süllyedő felszínt az Északi-középhegységéből érkező folyók töltötték fel, főként finom szemű (iszapos, agyagos) üledékkel. A pleisztocén rétegek vastagsága a 400 m-t is eléri. A kistáj felszín közeli üledékeinek döntő többsége már a Tiszához és a Zagyvához kapcsolódó holocén öntésiszap, öntésagyag. Csak a Besenyszög-Tószeg vonaltól Ny-ra van 1-3 m vastag infúziós lösz a felszínen. Hasznosítható agyagokban szegény. A Zagyva, a Tarna és a Tisza sűrűn kanyargó medreivel a felszín közeli üledékeket jelentősen átmozgatta. Az eolikus képződmények szerepe alárendelt. Potenciális max. szeizmicitása 7 MS.

Talajok

Az uralkodó talajtípus az ártéri jellegnek megfelelően a kistáj É-i felében löszön, a D-i felében allúviumon képződött, nehéz mechanikai összetételű (agyag, agyagos vályog) réti és öntés réti talaj. Területi részarányuk 22, ill. 41%. Szénsavas meszet általában nem tartalmaznak, termékenységük a felhalmozódott humuszanyagok mennyiségétől függően alakul. A réti talajoké IV. és VI. között változik, az öntés réti talajoké egységesen VI. besorolású.

Jelentős a szikes talajok részaránya is (29%). A teljesen terméketlen szoloncsákszolonyecek kiterjedése csupán 1 %, az igen gyenge termékenységű (IX.) sztyepesedő réti szolonyeceké 21 %, a kedvezőbb termékenységi besorolású (VII.) szolonyecec réti talajoké pedig 7 %. E két utóbbi talajon mezőgazdálkodás is folyik, de ennek eredményessége általában talaj talajjavításhoz, vízrendezéshez kötött.

A magasabb térszínek löszös üledékein 7%-os kiterjedésben réti csernozjomok, jelentéktelen területre korlátozottan pedig alföldi mészlepedékes csernozjomok alakultak ki, amelyek nehezebb (agyagos vályog) mechanikai összetételük ellenére igen kedvező termékenységűek (II. és III.).

DK-en kis területen (1%) a Duna-Tisza közti homokhát nyúlványaként humuszos homoktalaj fordul elő.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 11

Éghajlat

A terület a mérsékelt meleg-száraz és a meleg-száraz övek határán terül el, de a D-i részek már igen szárazak.

A napsütéses órák száma É-on 1970-1980, D-en 2020 óra körüli, a nyári napfénytartam 800-820 óra, a téli 185-190 óra.

A hőmérséklet évi középértéke 10,2-10,3 oC, a vegetációs időszak középhőmérséklete pedig 17,2 oC. A napi középhőmérséklet az É-i részen ápr. 11-12-én, D-en ápr. 9-10-én haladja meg a 10 oC-ot; É-on 189-191, D-en 191-193 napig tart ez az időszak. Ősszel, okt. 18-20 között várhatóan újra 10 oC alá süllyed a napi középhőmérséklet.

Az utolsó tavaszi fagyok fellépése D-en ápr. 3-án és 4-én, É-on ápr. 7 és 9 között várható. A fagyoktól mentes időszak okt. 20 és 22 között ér véget; D-en 201-204, É-on 194-198 fagymentes nap valószínű. A legmelegebb nyári max. hőmérsékletek sokévi átlaga 34,4 oC, ÉK-en 34,7-34,9 oC; a leghidegebb téli maximumok átlaga pedig -17,0 oC.

Az évi csapadékösszeg a kistáj nagy részén 500 és 530 mm között van, de D-en még ennél is alacsonyabb értékek, 480-500 mm várható. Ez a kistáj az ország legszárazabb területei közé tartozik. A vegetációs időszakban kb. 300, de D-en csak 280-290 mm csapadék várható. A 24 órás csapadékmaximum 75 mm, az észlelés helye Nagykörű. A téli időszak hótakarós napjainak száma 33-34, az átlagos maximális hó vastagság 15-16 cm. A terület ariditási indexe 1,32-1,41, de D-en 1,44 körül mozog. A szélirány gyakoriság elég egyenletes; sorrend szerint az É-i, ÉK-i, Ny-i irányok követik egymást. Az átlagos szélesebbesség 2,5 m/s körüli.

Sajátos táji adottságok

A kistáj településeinek egy része nemzetközi átmenő forgalmat is lebonyolító főútvonal mellett helyezkedik el, más része azonban csak alacsonyabb rendű, zömmel bekötőútról érhető el. A kistáj legfontosabb települése, Szolnok kultúrtörténeti értékekben gazdag, amihez az üdülés kedvező természeti adottságai járulnak.

A helyi, regionális üdülési igények kielégítésének feltételei adottak. A kistáj legjelentősebb üdülési adottsága – a Tisza és holtágai mellett – a feltörő gyógyvíz, amelyre több helyen fürdőközpont települt (Szolnok, Tiszajenő, Tizasüly). A Tisza-mente túlnyomóan a Közép-tiszai Tájvédelem Körzet része.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 12

2.1.5. Természetvédelem

Napjainkban egyre hangsúlyosabban vetődik fel a természeti adottságok humán értékei használatának igénye, a természetes élőhelyek, tájképi értékek védelmének szükségessége, természetközeli állapotuk hosszú távú fenntartásának követelménye. Egyszerre kell a hasznosítás és a megőrzés – egyszóval a környezetgazdálkodás – szempontjait úgy ütköztetni, összehangolni, hogy a természeti adottságok és értékek, mint a közösség tulajdona, hosszú távon megmaradhasson, megújulhasson és szolgálhassa utódaink örömét és érdekeit. A fenntartható fejlődés elvét kell szem előtt tartani. Hunyadfalva külterülete a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságához tartozik. A település határához tartozó tiszai ártérszakasz „a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet részét képezi, értékes folyóparti és mocsári élőhelyeket alkot a társulásokkal és védett fajokkal. Nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt állnak a nemzetközi egyezmények által védett területek, úgy mint a Natura 2000 besorolású területek. Hunyadfalván „az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről” szóló 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet mellékletei alapján Natura 2000 terület nem található.

Térségi jelentőségű ökológiai folyosók

A település külterületén ökológiai folyosó található. Az ökológiai folyosók olyan összefüggő, vagy megszakított élőhelysorozatok, melyek legfontosabb funkciói az alábbiakban foglalhatók össze:

- kapcsolatot létesítenek a magterületek, a természetközeli, féltermészetes és természetszerű élőhelyek között
- lehetővé teszik a természetes élővilág migrációs folyamatait és a fajok természetes elterjedését
- lehetővé teszik, hogy a kedvezőtlen hatások elől a fajok kitérjenek
- lehetővé teszik, hogy egy faj különböző élőhelyeken tenyésző populációi között géncsere jöhessen létre.

Az ökológiai rendszerek területén alapvető cél a természetes, természetközeli élőhelyek védelme, fejlesztése. Az ökológiai folyosók mozaikosságát őshonos erdők, gyepek, ligetek telepítésével, a vizes élőhelyek revitalizációjával kell feloldani.

Kistáj élővilágának bemutatása

Növényzet

A kistáj a Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozik. Potenciális erdőtársulásai a bokorfüzesek (Salicetum criandrae), a fűzligetek (Salicetum albae-fragilis hungaricum), a kőris-mézgáséger láperdők (Fraxino pannonicae-Ulmetum hungaricum) és a tölgy-kőris-szil légeterdők (Querco-Ulmetum). Az iszapvegetáció jellemző lágyszárú fajai az édesgyökér (Glycyrrhiza echinata), az iszaprojt (Limosella aquatica), a helnye vassfű (Verbena supina), a varangyszittyó (Juncus bufinuis), a barna palka (Cyperus fuscus) stb.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 13

Az erdőgazdasági területeken zömében lágylombos, fiatal-és középkorú erdők díszlenek. Az erdők átlagos folyónövedéke 3,0 m³/ha körül változik.

Az elterjedtebben termesztett mezőgazdasági főnövények a búza (20-32 q/ha), az őszi árpa (20-35 q/ha) és a cukorrépa (200-500 q/ha).

Az állatvilágát tekintve szintén az Alföldre jellemző fajokból áll. A gerinctelen faunát főként egyenesszárnyúak (Orthoptera) és poloska (Heteroptera) valamint pókfajok (Araneae) képviselik. A kistrágyászok közül a mezei pocok (*Microtus Arvalis*), mezei nyúl (*Lepus Europaeus*), illetve ennek köszönhetően bizonyos ragadozó madárfajok (pl. az egerészölyv (*Buteo Buteo*)), és a gerincesek közül bizonyos kistrágyászó fajok közül a róka (*Vulpes Vulpes*), keleti süni (*Erinaceus Europaeus*) is fellelhető.

A madárvilág képviselői közül a barázdabillegető (*Motacilla Alba*), a tövisszúró gébics (*Lanius Collurio*), fekete rigó (*Turdus Merula*), vetési varjú (*Corvus Frugilegus*), holló (*Corvus Corax*), sirály (pl. *Larus Ridibundus*) stb. is megfigyelhető.

Természetvédelmi szempontok miatt problémát okozhat:

- Magas a monokultúrás szántóterületek aránya, ami a biológiai sokszínűség szempontjából rendkívül kedvezőtlen
- Kevés az erdősávok aránya
- A helyi természetvédelmi rendeletek (helyi védett területek lehatárolásával) hiányoznak.

2.2. Település és épített környezet

2.2.1. Infrastruktúra

2.2.1.1. Úthálózat

Hunyadfalva község az Észak-Alföldi régióban, Jász-Nagykún-Szolnok megyében, a Szolnoki járásban Szolnoktól 29 km-re északra található. A megye legkisebb önálló települése, helyi önkormányzata és Kötelekkel közös körjegyzősége van. Megközelíthető a 3224 jelű közúton. Zsáktelepülés, a Szolnok–Tiszasüly közötti közúthoz bekötőút kapcsolja. A település belterületén lévő utak mintegy 30%-a szilárd burkolatú, amely összesen 1,2 km aszfaltborítású utat jelent. Burkolat nélküli földút ~70 %. A külterületen kevés az önkormányzati tulajdonú szilárd burkolattal ellátott utak hossza. A szilárd burkolatú utak arányának növelését tervezi az önkormányzat, de forrás hiányában pályázati forrásból kívánják megvalósítani ezen fejlesztési elképzelésüket.

A településen a kis forgalom miatt nem indokolt a kerékpárút kiépítése.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 14

Tömegközlekedési eszközök:

A helyközi buszjáratokat a Jászkun Volán Zrt. biztosítja.

Az úthálózattal, közlekedéssel kapcsolatos problémák:

- A külterületi földúthálózat rendszeres kezelésének, fenntartásának megoldás.
- A meglévő egyes útszakaszok, belterületi utak folyamatos kezelésének szükségessége.
- Kevés szilárd burkolatú út a községben.
- A meglévő járdák néhány helyen összetöredezettek, kijavításuk, és új járdaszakaszok kiépítése szükséges.

2.2.2. Köztisztaság, hulladékkezelés

A helyi környezetvédelemről, a közterületek és ingatlanok rendjéről és a település tisztaságát a „helyi közterületek rendjéről” szóló 10/2001. (IX.12.) számú önkormányzati rendelet szabályozza.

Hunyadfalván a települési szilárd hulladéklerakó 2008-ig üzemelt. A felhagyott és bezárt hulladéklerakó rekultivációja pályázati forrásból 2013-ban, pályázati forrásból a jogszabályoknak megfelelően megtörtént.

A települési szilárd hulladéklerakó bezárása után, a települési kommunális hulladék elhelyezése a Hunyadfalvai-Kötelek kistérségi Szilárdhulladék -lerakóba történt. A Kistérségi hulladéklerakó 2001-2007-ig üzemelt. A felhagyott és bezárt hulladéklerakó rekultivációs munkálatainak előkészítése a jogszabályoknak megfelelően folyamatban van. A rekultivációs tervek elkészítése pályázati forrásból történik.

2014.07.01.-től heti 1 alkalommal az NHSZ Szolnok Közszolgáltató Nonprofit Kft. gyűjti és szállítja a hulladékot a Kétpói Regionális Hulladékkezelő Központba, ahol a hulladék szabályoknak megfelelő elhelyezése történik. A gyűjtés emblémás szemetes zsákokba (120 l) történik. A községben keletkező kommunális hulladék mennyisége heti szinten 3-5 mázsa.

A településen kihelyezett szelektív hulladékgyűjtő sziget, forrás hiányában, nem található, de tervezi az önkormányzat vezetősége.

Lomtalanítási akciót nem tartanak a településen.

2.2.3. Épített környezet

A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 15

Az épített környezetet az azt alkotó elemek és az általuk formált tér jellemzi. Az ezzel kapcsolatos fontosabb követelményeket az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény határozza meg. Ennek értelmében épített környezetnek minősül a környezettudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.

Az épített és természeti környezet értékeinek helyi védelmét önkormányzati rendelet nem szabályozza. A településen található műemlékeket és műemlék jellegű épületeket, melyek országos védelem alatt nem állnak. A településen található Római Katolikus Templom és a Községháza állapota nem megfelelő felújításra szorul.

Az épületek eltérő állapotúak, külsőleg általánosan karban tartottak, néhány kivételtől eltekintve. A magántulajdonban lévő elhanyagolt épületek jó karbantartására az építési hatóság kötelezi a tulajdonosokat. Az alacsony építési hajlandóság miatt egyre több utcában találkozhatunk elhanyagolt épületekkel.

A település lakossága, a településre érkező vendégek, átutazók közérzetét alapvetően befolyásolja a település közterületeinek, utcáinak állapota, tisztasága, rendezettsége.

Az épített környezet állapotával kapcsolatos főbb problémák:

- A középületek, közterek fenntartása pénzügyi források hiánya miatt nehézséget jelent.

- Egyes önkormányzati tulajdonban lévő épületek állagjavítása elengedhetetlen.

2.2.4. Gazdasági-társadalmi, szociális helyzet bemutatása

Hunyadfalva demográfiai, szociális, gazdasági helyzetét az alábbi táblázat mutatja be (forrása 2013. évi KSH adatok, illetve Önkormányzati adat):

Lakónépesség száma (fő) 176

Lakosság roma népességének száma (fő) 5

Foglalkoztatottak aránya (%) 20

Munkanélküliek aránya (%) 22

Inaktív keresők száma (nyugdíjban lévők)
(%) 25

Vállalkozások száma (db) 0

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 16

A település Gazdasági-társadalmi, szociális helyzetének bemutatása, problémák felvetése:

- Hunyadfalva állandó lakossága a XX. század első negyede óta csökken. A jelenlegi adatokat összehasonlítva a 2005-as KSH adatokkal (-215 fő), elmondható, hogy a lakosság száma csökkenő tendenciát mutat. Továbbra is magas az elvándorlási arány. Ennek oka lehet, hogy a képzett, motivált (munkaerőpiacon keresett) fiatalok jelentős része a fővárosba vagy a környező megyeszékhelyekre költözik.

- Szociális helyzet tekintetében a jelenlegi adatok alapján a lakónépesség ~20%-a részesül nyugdíj, gyēs vagy nyugdíjszerű ellátásban. A településen megközelítően ~20% a munkanélküliségi ráta. A fenti a táblázat adataiból kiolvasható, hogy a lakosság több mint ~40%-a inaktív.

A településen idősök otthona nem működik. A környező településeken vannak működő otthonok (Jászládány, Besenyszög), ahol a gondozásra szoruló idősöket el tudják látni.

2.2.5. A lakosság tudatformálása

A helyi lakosság környezethez való viszonya nem csupán a társadalmi és családi háttér függvénye, de befolyásolja a közösségi lét, illetve a települési és megyei önkormányzat környezeti stratégiája. Érdemes tehát részletesen megvizsgálni a lakossági véleményeket, illetve a társadalmi kezdeményezések célját és folyamatát. Ezzel képet kaphatunk arról, hogyan érdemes egy adott közösségben tájékoztató-tudatformáló stratégiánkat alakítani. Ebbe nem csupán a gyerek- és fiatalkori nevelés tartozik bele, hanem a közvetett, felnőttekre ható tudatformáló tevékenység is. Ez utóbbinak része a környezetvédelem területén kifejtett civil aktivitás indirekt hatása is. Az átalakuló igényekre válaszképpen fontossá vált, hogy nemcsak az egyén vagy a család szintjén, hanem a társadalom magasabb szintjein is megfogalmazódjon a mindennapi, rövid és hosszútávon tapasztalható környezeti gondokra való odafigyelés gondolata. Erre nem csupán környezetvédelmi szabályok, intézkedések bevezetésével van szükség, hanem folyamatos, tudatos szemléletformáló tevékenységgel is. A település vezetősége kiemelt figyelmet szentel a környezeti nevelés hatékonyságának növelésére.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 17

3. Fenntarthatósági tervek és célok

3.1. A települési környezet tisztasága

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájba illő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is. Ennek szerepe van a káros környezeti hatások, a portterhelés, a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében. Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása a cél.

Feladat:

- A közterületek tisztántartásának rendjét felügyelni és fenntartani,
- A folyamatosan használaton kívüli, beépítetlen belterületi ingatlanok rendben tartására, gondozására kötelezettség előírása,
- A településen kihelyezett szelektív hulladékgyűjtés folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell.

3.1.1. Zaj- és rezgés elleni védelem

Zajvédelmi jogszabályi háttér, követelmények, települési zajforrások:

A megengedett zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet „a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól” és a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM „a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról” szóló rendeletek határozzák meg. A település belterületének besorolása egységesen "Laza beépítésű lakó- és intézményterület", melyre az ipari és szolgáltató létesítményekből származó zajterhelés megengedett mértéke maximum (hatásterület és övezeti besorolástól függően csökkenhet):

- nappal (06-22 óra között): 50 dB(A)
- éjjel (22-06 óra között): 40 dB(A)

Közlekedési eredetű zajterhelés megengedett mértéke az összekötő utak és települési utak menti (csak új létesítményekre, vagy megváltozott terület-felhasználás esetére kötelező érvényű) területekre:

- nappal (06-22 óra között): 60 dB(A)
- éjjel (22-06 óra között): 50 dB(A)

A lakosságot érő zajterhelés csoportosítása, osztályozása több módon lehetséges.

Vizsgálható a zajkeletkezés helye, oka, a zajforrás típusa, jellege, a behatás ideje, stb. szerint. A környezetből származó zajterhelés eredete szerint lehet (a település zaj- és rezgésvédelmi vizsgálatának bemutatását lásd a 2.1.1 fejezetben):

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 18

- ipari-, mezőgazdasági-, építési,
- szórakozó hely,
- közlekedési,
- háztartási tevékenység.

A településen zajkibocsátó ipari létesítmény, zajkibocsátási határértéket meghaladóan működő, lakóterületbe ékelődött, vagy lakóterülettel határos üzem nincs.

A településen építkezésből, bontásból származó zaj nincs. Háztartási tevékenységből nem származik meghatározó zaj.

Zaj szempontjából Hunyadfalva település közlekedési forgalma kicsi, tömegközlekedés szempontjából a 1 óránkénti buszforgalom a jellemző.

A lakosság egészségvédelme, a településen pihenést, kikapcsolódást kereső vendégek nyugalma érdekében a környezeti zajok, jelenlegi mértékének szinten tartása a feladat és a cél.

3.1.2. Levegőtisztaság védelem

Az utóbbi két évtizedben a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a településnek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti. (a település levegőtisztaság vizsgálatának bemutatását lásd a 2.1.1 fejezetben).

Legfontosabb cél a jó levegőminőség fenntartása a településen. A levegőtisztaság védelme érdekében feladatok a következők:

- a település belterületén lévő rendszeresen kezelt zöldfelület, park, virágágyás talaja megfelelő morzsás szerkezetű, de szerves anyagpótlásuk a változékony időjárás miatt folyamatosan szükséges,
- a zöldfelületek kitaposott növényzetének pótlása,
- a növényzet nélküli területek gyepesítése, a burkolt úttest és járdák mellé zöldfelület telepítése. Az ingatlantulajdonosok, használók bevonása a kötelezettségeikre vonatkozó előírások érvényesítésével,
- a pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a virágzás előtt minden esetben el kell végezni.
- a települési zöldfelületek mennyiségét és minőségi állapotát továbbra is fejleszteni szükséges,
- megújuló energiaforrásokra való áttérés további ösztönzése.

3.2. Ivóvízellátás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai.

Ivóvízbázis védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése a település kiemelten fontos feladata.

Hunyadfalván az ivóvízhálózatba bekötött lakások száma 91 db. A települési ivóvízhálózatban szolgáltatott víz helyi vízműből származik (1 kúttal rendelkezik a település). A vízi közművek önkormányzati tulajdonba van, melynek üzemeltetője a 2013. június 1- óta Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001.

(X.25.) Korm. Rendelet 6. számú melléklete, valamint a Kormány 430/2013. (XI. 15.) Korm. rendelete az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001.

(X. 25.) Korm. rendelet módosításáról szóló rendelet alapján, Hunyadfalva az megengedett koncentrációnál nagyobb ammónium tartalmú (>0,5 mg/l), Mn, Fe vízzel ellátott települések között található. A szolgáltatott ivóvíz minősége nem felel meg az – az európai uniós – határértékeknek.

Hunyadfalva- Csataszög- Kőtelek- Nagykörű- Tizzaszűly Ivóvízminőség-javító projekt (KEOP) 673.580.481 Ft költséggel nevesített nagyprojekt. A KEOP 2009-1.3.0 Ivóvízminőség-javításra vonatkozó pályázati kiírásra benyújtható pályázatok határideje 2010. december 31-ével lezárult. A pályázat 2011. május 12-én pozitív támogatási döntésben részesült.

A beruházás folyamán sor kerül a településen:

- Ammóniamentesítő és gáztalanító berendezés kialakítása.
- Hálózat bővítés (600 m).
- Modern vastalanító berendezés beszerelése, amely kiküszöböli a nitrit képződést.

Ivóvízellátással kapcsolatos leendő feladatok:

A beruházás sikeres befejezése és ezáltal a településen az előírásoknak megfelelő ivóvíz ellátása az elsődleges cél és feladat.

3.3. Energiagazdálkodás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaimport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása, a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg.

A térségben nem jellemző a villamos energiatermelésben a megújuló energiaforrások alkalmazása, a kistérség szinte teljes mértékben energiaimport függő (a kistérség területén nincs erőmű), az áramszolgáltatást az E-ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja.

Településen csak pályázat igénybevételel van lehetőség energiacsökkentő fejlesztés megvalósítására. A község vezetőségének további céljai és feladatai közé tartozik az energiacsökkentő fejlesztések alkalmazása a településen, mint például:

- A pazarló, a környezetre nézve ártalmas energiahasználat további visszaszorítása.
- Fenntartható fejlődés szempontjából nélkülözhetetlen az alternatív energiaforrások előtérbe kerülése a hagyományos energiahordozókkal szemben. Az alternatív energiák közül elsősorban a napenergia a lehetséges alkalmazása.
- A napkollektor, napelemek alkalmazása, amely a napenergia felhasználásával közvetlenül állít elő villamos energiát, vagy fűtésre, vízmelegítésre használható hőenergiát.
- Energiahatékonysággal, megújuló, alternatív energiaforrások alkalmazásával összefüggő ismeretek népszerűsítése, terjesztése, kampányok, tanfolyamok szervezése, kiadványok szerkesztése.

3.4. Zöldterület-gazdálkodás

Az épített környezet, azaz a település védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezet egészségügyi és nem utolsósorban érzelmihangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel.

Tájvédelmi, tájésztétikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 21

A településen a közterületi parkfenntartási és karbantartási munkálatokat Hunyadfalvai Község Önkormányzat végzi. A település zöldfelületei rendezettek, azonban a folyamatos zöldfelület fenntartása és lehetőségek szerinti fejlesztése szükséges. A településen 1 park, valamint 1 db játszótér található a településen.

Fontos célként tűzte ki a vezetőség a zöldfelületek megújítását és bővítését. Át kell gondolni a zöldfelületek funkciójának újraértelmezését, valamint a fenntartás színvonalának emelését és differenciálódását.

Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása érdekében fontos feladatok, teendők a fent említetteken kívül:

- A településen a zöldfelületi fejlesztés, fásítás.
- A közterületek gondozása (szervezett közmunka programok).
- Kertek, más ingatlanok tulajdonosainak kötelezése a gyommentesítésre.
- A zöldfelület fejlesztésében fokozott hangsúllyal szerepelnek a települési kis terek, amelyek potenciálisan a településképre jellemző, csendes pihenőparkok kialakítását, fejlesztését teszik lehetővé.
- Magánházak előtti terület gyepesítése és védelme, szabályozni az ok nélküli gyep kiirtást.

3.5. Természeti és építészeti értékek védelme

A település természeti és építészeti értékeinek bemutatását lásd a 2.1.5 és a 2.2.3 fejezetekben.

Fontos cél a helyi jelentőségű védendő értékek állagának megóvása, társadalmi elismertségük növelése; a természetvédelem igényeinek szem előtt tartása.

Hunyadfalva település nem rendelkezik épített és természeti környezet értékeinek helyi védelmére vonatkozó rendelettel. Egyre nehezebben kezelhető problémát jelent az épített környezet jó műszaki állapotának megtartása. Saját forrásból nem tudja a település az épületek felújítását, valamint állagmegóvását megoldani.

Ezzel kapcsolatos feladatok:

- A helyi értékek állagának megóvása, fenntartása.
- Az értékek állapotának és a változásoknak nyomon követésére együttműködés kialakítása a természetvédelemben érdekelt/érintett szervezetekkel.
- Szorgalmazni kell a közterületeken a fásítást.
- A helyi jelentőségű természetvédelmi területek minél szélesebb körben történő oltalom alá vétele.

3.6. Helyi közlekedésszervezés

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést. (a település úthálózatának bemutatását lásd a 2.2.1.1 fejezetben).

A helyi közlekedés javításához szükséges feladatok, célok:

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- A biztonságos gyalogosközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- A település úthálózatának pénzügyi lehetőségek függvényében történő további felújítása.
- A külterületi földúthálózat rendszeres karbantartása.
- Az utak melletti árkok karbantartása, a csapadékvizek befogadásának biztosítása végett.

3.7. Az épített környezet védelme

A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget. A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Az épített környezetet az azt alkotó elemek és az általuk formált tér jellemzi. Az ezzel kapcsolatos fontosabb követelményeket az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény határozza meg. Ennek értelmében épített környezetnek minősül a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja. (A település épített környezetének bemutatását lásd a 2.2.3. fejezetben).

Kitűzött feladatok az épített környezet védelme érdekében:

- A veszélyeztetett lakások, lakóépületek állapotát fel kell mérni, és rendbehozatalához megfelelő stratégiát kell kidolgozni.
- A közcélú létesítmények és környezetük fenntartását, kulturált kialakítását az üzemeltetőkkel közös programban kellene összefoglalni, elkészíteni és megvalósítani.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 23

4. A célok eléréséhez szükséges intézkedési program

4.1. Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok

1. A közcélú létesítmények és környezetük fenntartására és kulturált kialakítására programot szükséges kidolgozni, és megvalósítani. Jogszabályi környezet felülvizsgálata, helyi rendelet szigorítása, határozottabb fellépés, szankcionálás.
2. Tájékoztatni kell a lakosságot a hulladék típusok szabályos elhelyezéséről.

4.2. Településüzemeltetési feladatok

1. A község belterületén lévő számos, rendszeresen kezelt zöldfelület, virágágyás talajának felújítása, szerves anyag pótlása.
2. Szilárd burkolatú utak, terek, parkolók rendszeres takarítása, locsolása, az útszegély melletti földanyag eseti eltávolítása a porszennyezés csökkentése érdekében.
3. A településen a csapadékvíz elvezető árkok karbantartásáról és tisztításáról folyamatosan gondoskodni kell, illetve a rendszer rekonstrukciója.
4. A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a növényzet virágzása előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása során légszennyezés szempontjából kerülni kell a kedvezőtlen hatású fafajok telepítését (köz munkaprogramokon keresztül).
5. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása.
6. A zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani.

4.3. Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok

1. Települési és intézményi szinten az alternatív energiaforrások felhasználási lehetőségeinek bővítése, bevezetése. Ennek érdekében projekt kidolgozása, pályázati források feltérképezése.
2. Általános iskola és tornaterem villamos-energiaellátásának fejlesztése napelemes rendszer kiépítésével (benyújtott pályázat).
3. Önkormányzati utak, járdák minőségének megóvása javítása, és kiépítése.
4. A zártkerti ingatlanok útjainak karbantartása.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 24

4.4. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok, és elmúlt időszak
beruházásai

1. Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű, Tizzasüly Ivóvízminőség-javító
projekt

Elnyert támogatás összege: 673,5 millió Ft

Pályázat elnyerésének dátuma: 2011.09.23.

2. „Hunyadfalvai agglomeráció szennyvízelvezetése és tisztítása”

Elnyert támogatási összeg: 520 millió Ft

Pályázat elnyerésének dátuma: 2012.09.26.

Hunyadfalva Község Önkormányzatának
Környezeti Fenntarthatósági Terve 2014.
KEVITERV AKVA KFT. 25

Jelen tervdokumentációban megfogalmazott feladatok, célkitűzések megvalósulásáért
felelős személy: Vékonyné Házi Eszter
munkaköre, beosztása: Polgármester

Hunyadfalva Község Önkormányzatának Képviselő - testülete _____
számú önkormányzati határozatával elfogadta a községre vonatkozó helyi Környezeti
Fenntarthatósági Terv (LOCAL AGENDA 21) dokumentációt.

